

Tanıtım - Eleştiri

Book Reviews

Değerli okuyucularımız,

Türk Kütüphaneciliği'nin bu sayısından itibaren Tanıtım - Eleştiri başlığı altında yayın tanıtımına ve eleştirilere yer verilecektir. Alanımızla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili kitap, süreli yayın, CD vb. her tür yayının tanıtım ve eleştirisinin yapılacağı bu köşede çok zorunlu durumlar dışında yayın tanıtımlarının yarım sayfa ile sınırlanması düşünülmektedir. Eleştirilere makul bir uzunlukta olmaları kaydıyla bir sınırlama getirilmeyecektir. Okuyucularımızın gönderecekleri tanıtım ve eleştiri yazılarında bu durumu dikkate alacaklarını umuyoruz. Yayın Kurulumuz tanıtım yazıları üzerinde kısaltma, düzeltme veya yayınlamama hakkına sahiptir. Bu konudaki öneri, eleştiri ve katkılarını bekliyoruz.

★ ★ ★

99 soruda çocuk edebiyatı. Haz. Mustafa Ruhi Şirin. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 1994. 220 s. ISBN 975-552-052-X

Çocuk Vakfı Yayınları arasında çıkan *99 Soruda Çocuk Edebiyatı* adlı eser Prof. Dr. İnci Enginün, Can Göknil, Doç. Dr. Mübeccel Gönen, Dr. A. Ferhan Oğuzkan, Prof. Dr. Ayla Oktay, Feridun Oral, Mustafa Ruhi Şirin ve Prof. Dr. Nilüfer Tuncer'in katkılarıyla oluşturulmuştur. Çocuk edebiyatı konusunda birçok konuyu yalın bir dille anlatan kitap şu ana bölümlerden oluşmaktadır.

- 1- Çocuk edebiyatı
- 2- Çocuk edebiyatı kültürü
- 3- Dünya çocuk edebiyatı
- 4- Çocuk edebiyatımız
- 5- Çocuk edebiyatı türleri
- 6- Okul öncesi çocuk edebiyatı
- 7- Çocuk edebiyatından eğitimde yararlanma
- 8- Çocuk edebiyatında ideoloji
- 9- Çocuk ve kitap
- 10- Çizgi roman

Ele alınan bu ana başlıklar altınada konu oldukça ayrıntılı bir biçimde incelenmektedir. Konu ile ilgili araştırmacıların, çocuk edebiyatçıların,

ebeveynlerin, bu konuda genel kültürünü artırmak isteyenlerin, kısaca ilgi duyan herkesin okuyabileceği/okuması gereken bir yapıtı. Öneririz.

Bülent Yılmaz
Hacettepe Üniversitesi

★ ★ ★

Ellen Gredley ve Alan Hopkinson. *Exchanging bibliographic data: MARC and other international formats*. London: Library Association, 1990. XXI, 329 s. ISBN 0-85365-899-4.

Eser, ABD, Kanada ve İngiltere Kütüphane Dernekleri tarafından ortaklaşa yayımlanmıştır. Eserde bibliyografik kayıtlar ile makinaca okunabilir bibliyografik veri formatlarının yapısı tanıtılmış, sistemler arasında makinaca okunabilir bibliyografik veri aktarımı için tasarlanmış ulusal ve uluslararası değişim formatları anlatılmış ve bibliyografik verinin farklı ülkelerdeki kuruluşlar arasında değişimi sırasında ortaya çıkan sorunlara değinilmiştir.

Eserde özellikle ulusal MARC formatları ve uluslararası MARC çalışmaları ile UNIMARC üzerinde durulmuş, diğer uluslararası değişim formatlarına da yer verilmiştir. Yazarları tarafından kitabın temel amacı, "var olan formatların geleceği üzerinde fikir yürütmekten çok bu formatların teknik ve tarihsel yönünü sunmak" olarak belirtilmiştir. Konuyla ilgili öğrenciler, kütüphaneciler ve sistem çözümleyicilerin yararlanabileceği kitapta uygun durumlarda bilgiler bilgisayar teknolojisi ya da makinaya dayalı sistemlerde kataloglama konusunda uzman olmayan okuyuculara hitap edecek şekilde sunulmuştur.

Yedi bölümden oluşan eserde her bölümün sonunda o bölüme ait notlar ve kaynakçalar ile ek okuma listesi verilmiştir. Ayrıca eserin sonunda sözlük ve dizin bulunmaktadır.

Hülya Ünal Can
T.C. Merkez Bankası

★ ★ ★

Haluk Geray. *Yeni iletişim teknolojileri*. Ankara, 1994. 252 s. ISBN 975-95212-0-2 140.000 TL.

Yazar, kitabın amacını iletişim fakültelerindeki öğrencileri bilgilendirmek ve bu konudaki uygulamaları derli toplu biçimde sunmak olarak olarak

açıklamaktadır. "Diğer bir amaç, yeni iletişim teknolojilerinin gelişmekte olan ülkelere girişini Türkiye örnek olayı çerçevesinde toplumbilimsel açıdan ele almaktır" denmektedir. Kitabın amaçlarından biri iletişim fakültesi öğrencilerini bilgilendirmek olarak açıklansa da herkesin ilgiyle okuyabileceği ve yararlanabileceği bir eser.

Aşağıda sunulan "içindekiler"den de anlaşılacağı üzere kitap, iletişim teknolojileri konusunu oldukça geniş bir bakış açısıyla ele almıştır.

I. Bölüm : Yeni iletişim teknolojileri

- 1-Yeni iletişim teknolojileri ve kitle iletişimi,
- 2-Temel teknolojilere tarihsel bakış,
- 3-İletişim altyapısı

II. Bölüm : Yeni iletişim teknolojileri ve gelişmekte olan ülkeler

- 4-Toplumsal gelişme ve telekomünikasyon,
- 5-Enformasyon toplumu düşüncesi ve gelişmekte olan ülkeler

III. Bölüm : Yeni iletişim teknolojilerinin gelişmekte olan ülkelere girişi

- 6-İletişim toplumbiliminde teknoloji girişi,
- 7-Sanayileşmiş ülkelerde sayısal iletişim,
- 8-Türkiye'ye sayısal iletişimin girişi,
- 9-Sayısal iletişimin altyapısı

IV. Bölüm : Türkiye'de yeni iletişim teknolojileri ve özelleştirme tartışması

- 10-Genel bakış,
- 11-Türkiye'de özelleştirme tartışması

Kütüphanecilik ve kütüphaneciler açısındanönemli bir konuyu işleyen kitabın en önemli dezavantajı bir indeksi olmasına karşın toplu bir kaynağa verilmemiş olmasıdır.

Ayhan Kaygusuz

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

Hasan Tekeli. *Bilgi çağı: Bilgi çağının sosyal kültürel ve ekonomik etkileri*. İstanbul: Simavi Yayınları, 1994. 364 s. ISBN 975-7408-41-7

Eser, yazarının deyişiyle "çağı anlatmaktan çok bilgi toplumu olgusunun kavramsal ve zihinsel içeriğini irdelemekte, ülkemiz yönünden çağa uyum sağlamakta etken olabilecek araştırmalara ışık tutmaktadır."

Kitap yedi bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm: Bilgi çağında bilgisayarların rolü; II. Bölüm: Bilgi çağının toplumsal etkileri; III. Bölüm: Bilgi çağının kültürel ve sanat yaşama etkileri; IV. Bölüm: Bilgi çağının sosyo-psikolojik etkileri; V. Bölüm: Bilgi çağının sosyo-ekonomik etkileri; VI. Bölüm:

Bilgi çağında izlenen sakıncalar ve sorunlar; VII. Bölüm: Gelecek beklentileri, sonuçlar ve öneriler.

Her bölüm kendi içinde alt başlıklara ayrılmıştır. Eserin başında yazarın kısa biyografisi, önsöz ve giriş bölümleri bulunmaktadır. Dipnotlar sayfa altlarında verilmiş ve sonuna 12 sayfalık bir kaynakça eklenmiştir.

Yazar giriş bölümünün sonunda kitabın amacını "herbiri başlı başına uzmanlık gerektiren bu konuların tümleşik bir çerçeve içinde özümlemesi ve konuya gerekli duyarlığın sağlanmasına yardımcı olunması" şeklinde belirtmiştir.

Kitabın bilgi çağı olgusunu sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarıyla ele alması, kitabı konunun uzmanları yanında çağımızın sorunları ile ilgilenen herkes için ilginç kılmaktadır.

Ali Can

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

★ ★ ★

Hüsnü Erkan. *Bilgi toplumu ve ekonomik gelişme*. 2. bs. Ankara : Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1994. XVII, 251 s. ISBN 975-458-053-7 120.000 TL.

Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Hüsnü Erkan'ın bu kitabı 1992 yılında Türkiye İş Bankası "Toplum ve İnsan Bilimleri Büyük Ödülü"nü kazanmıştır. Bu ikinci baskıda, 1993 yılındaki birinci baskıya köklü değişiklikler getirilmeden bazı eklemelerle yetinilmiştir.

Son çeyrek yüzyılda insanoglu yeni bir dünya, değişik bir toplum yapısı ile tanıştı. Bu yeni dünya "bilgi toplumu" dünyasıdır. Eser yazarının deyişle bilişim teknolojilerinin gelişimi ve bunlarla gelen yeniliklerin ekonomik, sosyal, politik ve kültürel alanlarda yolaçabileceği sonuçları gelişim süreci içinde ele almıştır.

Eser şu bölümlerden oluşmuştur:

I. Sanayi toplumu ve sanayi toplumunda ekonomik gelişme

A-Sanayi toplumundan bilgi toplumuna

B-Sanayi toplumunda sosyo-ekonomik gelişme

C-Entegre sosyo-ekonomik gelişme

II. Bilgi teknolojisi ve bilgi toplumu

A-Bilgi teknolojisi

B-Bilgi Toplumu

III. Bilgi toplumu ve Türkiye

A-Sanayi toplumu olma sürecinde Türkiye

B-Bilgi toplumu olma sürecinde Türkiye

Bu baskıda birinci baskıya ek olarak "bilgi toplumunda kuruluş yeri, "bilgi toplumunda yönetim ve işletme yapısı", "bilgi toplumunda entegre gelişme süreci" ile "Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikası" alt başlıkları eklenmiştir. Konuyla ilgili kişilerin okuması gerekli bir eser.

Ali Can

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

★ ★ ★

Kitap üzerine anatomi dersleri: kalemşörlere ve harfperestlere dair. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1993. 267 s. ISBN 975-363-226-6

Eser, Yapı Kredi Kültür Merkezinin "Salı Toplantıları" adı altında yaptığı etkinlikler çerçevesinde, kitap dünyası ile ilgili olarak gerçekleştirilen toplantılarda yapılan konuşma ve tartışmaların biraraya getirilmesiyle oluşturulmuştur.

Tanınmış yazar, uzman ve bilim adamlarımızın katıldığı bu toplantılarda ele alınan konular eserde şu başlıklarla sıralanmıştır:

- İskenderiye Kütüphanesinden British Library'ye kütüphaneler
- Bir ansiklopedinin inşası
- Bir kitabın organları
- Kitap kurtları
- Çeviri yapma süreci
- Çağdaş iletişim sorunları ve kanalları önünde kitap
- Okumanın yolları yordamları
- Kitap nasıl yapılır?
- Sahaflık ve kitap müzayedeleri

Son yıllarda nitelikli yayınları ile topluma katkılarda bulunan Yapı Kredi Bankası'nın bu eseri de kitap, okuma, kütüphane konularında oldukça yararlı, bilgilendirici ve zevkle okunabilecek bir eser.

Hülya Ünal Can

T.C. Merkez Bankası

★ ★ ★

Köy Enstitülerinde kitap kitaplık ve okuma. Yayına haz. Hasan S. Keseroğlu. İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi, 1995. 56 s. ISBN 975-7653-36-1

Eser, 27 Mart 1992 tarihinde 28. Kütüphane Haftası kutlamaları programına bağlı olarak yapılan, kitap adıyla aynı başlıktaki panelde sunulan bildirileri içermektedir. Kitapta, içindekiler ve sunuş bölümünden sonra sı-

rasıyla : Jale Baysal'ın "Okul kütüphaneleri", Vedat Günyol'un "Hasanoğlan Köy Enstitüsü ve Sabahattin Eyüboğlu", Talip Apaydan'ın "Köy Enstitülerinde kitap", Mehmet Başaran'ın "Köy Enstitülerinde kitap ve kitaplık", Mahmut Makal'ın "Köy Enstitülerinde okuma" ve İbrahim Şimşek'in "İvriz Köy Enstitüsünde kitaplık ve kitap okuma üzerine anılar" adlı bildiri metinleri yer almaktadır. Metinler bildirilerin sunulduğu sırasına göre yer almıştır. Kaynakça yazı sonlarında verilmiş ve en sona da dizin eklenmiştir.

Eseri yayına hazırlayan Hasan S. Keseroğlu sunuş yazısında "Köy Enstitüleri konusunda oldukça çok yayın olmasına karşın doğrudan bu kurumlarda okuma, kitap ve kitaplıklar üzerine yayınlanmış bir yapıt yoktur" demektedir. Bu bağlamda eser bir boşluğu doldurmak yanında Köy Enstitülerinde okuma ve kitaplıklar konusunda da çarpıcı bilgiler içermektedir. Ayrıca Köy Enstitülerinin yapılanmaları ve işlevleri konusunda genel bilgiler edinmek isteyenlere yararlı olabilecek niteliktedir.

Eser birinci hamur kâğıda basılmış ve İhsan Toy'un konuyla ilgili çok anlamlı bir karikatürü kapak resmi olarak kullanılmıştır.

Ali Can

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

★ ★ ★

Nilüfer Tuncer. *Çizgi roman ve çocuk*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 1993. 160 s. ISBN 975-552-037-6

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nilüfer Tuncer'in kitabı beş bölümden oluşmaktadır. Çizgi romanların evrimi; tanımı ve özellikleri; çizgi romanlar ve çocuklar; çizgi romanlardan yararlanma yolları; sonuç ve öneriler olarak adlandırılan ana bölüm başlıkları altında konu ayrıntılı, akademik ancak yalnız bir dille anlatılmaktadır. Bir yandan okuma beceri ve alışkanlığı kazanmada en uygun dönemin çocukluk dönemi olması gerçeği, diğer yandan da çizgi romanların çocuklar için yazarın belirttiği çeşitli nedenlerle çok çekici okuma materyali özellikleri, konunun hiç de hafife alınamayacağını ortaya koymaktadır. Genede ise varolan anlayışa göre "zararlı" ya da "yararsız" olarak nitelenen çizgi romanların olumlu pek çok işleve sahip olabileceği belirtilmektedir.

Konuya her düzeyde ilgi duyanların yararlanabileceği bir eser; okumanızı öneririz.

Bülent Yılmaz

H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü

★ ★ ★

Tan Deniz Sarıhan. *Herkes için INTERNET*. İstanbul: Sistem Yayıncılık, 1995. XXVI, 480 s. ISBN 975-7397-37-7 600.000 TL.

Son yıllarda bütün dünyada ve Türkiye'de kullanımı giderek yaygınlaşan ne olduğu ve nasıl kullanılacağı konusunun herkesin anlayabileceği bir dille anlatıldığı ve örnekler verildiği kitabın adı bu nedenle olsa gerek "Herkes İçin INTERNET" olarak konulmuştur. Oldukça uzun bir içindekiler sayfasına sahip olan kitabın içeriği arka kapakta;

"Bu kitapta;

-Internet nedir?

-Internet'e nasıl bağlanılır?

-Internet üzerinde neler yapabilirim?

-Internet'i ne amaçla kullanabilirim?

-Elektronik posta nedir? Maksimum faydayı nasıl elde edebilirim?

-Internet üzerinde ilgilendiğim konularla ilgili bilgilere nasıl ulaşabilirim?

-Internet'te gezinti yapmanın kolay yolları yok mu?

-Dünya üzerindeki Internet kullanıcılarıyla klavyemi kullanarak sohbet etmek için ne yapmalıyım?

-Internet'in iş hayatında kullanım alanları nelerdir?

-Dünya çapındaki Internet hizmetleri ve adresleri nereden bulunur?

-Unix komutlarını nereden öğrenebilirim?

sorularının cevaplarını bulabileceksiniz" şeklinde özetlenmiştir.

Ayhan Kaygusuz

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü

★ ★ ★

Üstün Dökmen. *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati*. 2. bs. İstanbul: Sistem Yayıncılık, 1995. 368 s. ISBN 975-7397-21-2

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Üstün Dökmen bu eserinde akademik bir konuyu, uzman olmayan kişilerin de yararlanabileceği düzeyde yalın bir anlatımla sunmuştur.

Eserin konusu kişiler arası iletişimidir. Bir giriş ve altı bölümden oluşmuştur.

1-İletişim

2-Kişilerarası iletişim çatışmaları

3-Empati

4-Tiyatrolarda ve masallarda iletişim çatışmaları ve empati

5-Sanatımızda ve günlük yaşamımızda kişilerarası iletişim: Ya akıl korkusu ya yalnızlık

6-Ne akıl korkusu ne yalnızlık.

Birinci bölümde genel çizgileriyle iletişim ele alınmış, bazı kuramsal bilgiler yanında kültürümüzle ilgili örnekler verilmiştir. İkinci bölümde kişilerarası iletişim çatışmalarının niteliği, türleri ve nedenleri anlatılmıştır. Üçüncü bölüm, henüz günlük yaşamımızda çok kullanmadığımız fakat psikoloji ve psikiyatride adından sık söz edilen empati (bir insanın sempati duymak zorunda olmadan, kendisini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygu ve düşüncesini doğru olarak anlamak) ile ilgilidir. Kitabın dört, beş ve altıncı bölümlerinde ise, ilk üç bölümdeki kuramsal bilgilerin ışığı altında, çağlar boyunca kültürümüz ve bugünkü yaşama biçimimiz, kişilerarası iletişim açısından incelenmeye ve irdelenmeye çalışılmıştır.

Kitabın başında önsöz, sonda ise kuramsal bazı açıklamaları içeren ekler bölümü yer almıştır. Ayrıca kaynakça ve dizin verilmiştir.

Yazarı, kitabın önsözünde "... Tüm canlılar içinde yalnızca insanlar birbirlerinin rolüne girip, birbirleriyle empati kurma şansına sahiptirler. Bu şansımızı iyi kullanmak zorundayız. Empatik anlayışa sahip olmak, çatışmaksızın iletişimde bulunmak ve bunu sürdürmek çaba ister..." demektedir.

Eser, bu çabayı göstermek isteyenler için doyurucu ve zevkle okunabilecek sıcak bir kitap.

Ali Can

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü